

Στοιχεία που προωθούν την εξέλιξη του μύθου στην *Ελένη* του Ευριπίδη

Ο βασικός κινητήριο μοχλός του έργου είναι η έντονη και πιεστική στην έκφρασή της επιθυμία του Θεοκλύμενου να παντρευτεί την Ελένη, αντίθετα με τη θέλησή της. Η πίεση αυτή εξαναγκάζει την ευριπίδεια Ελένη να καταφύγει στον τάφο του Πρωτέα, αποφασισμένη να μην ενδώσει στις απαιτήσεις του Θεοκλύμενου και να υπερασπίσει την τιμή και την αξιοπρέπειά της.

Η εμφάνιση του Τεύκρου αποτελεί το δεύτερο στοιχείο. Ο Τεύκρος μεταφέρει στην Ελένη ζωτικής σημασίας πληροφορίες για την Τροία, την οικογένειά της και βέβαια το θάνατο του Μενέλαου, πράγμα που συνιστά ανατροπή της διαβεβαίωσης του Ερμή στην Ελένη ότι ο Μενέλαος είναι ζωντανός και ότι κάποτε θα επιστρέψουν στη Σπάρτη.

Ως τρίτο στοιχείο προβάλλει η στάση του Χορού και συγκεκριμένα η πρότασή του να καταφύγουν στη Θεονόη, για να ελέγξουν κατά πόσον οι ειδήσεις του Τεύκρου είναι αξιόπιστες. Η εξέλιξη προωθείται, εφόσον η Ελένη αποδέχεται την πρόταση του Χορού.

Η στάση της γερόντισσας θυρωρού συνιστά τον τέταρτο πόλο προώθησης. Η γερόντισσα διώχνει τον Μενέλαο από το παλάτι προσπαθώντας να αποτρέψει τη συνάντηση Μενέλαου - Θεοκλύμενου και να αλλάξει έτσι τη ροή των γεγονότων. Όμως, δεν το κατορθώνει.

Στη συνέχεια, σημαντική προβάλλει η διαβεβαίωση της Θεονόης προς την Ελένη ότι ο Μενέλαος ζει και θα φτάσει στην Αίγυπτο και μάλιστα γρήγορα. Αυτό συμβάλλει στην αναγνώριση του Μενέλαου από την Ελένη. Στη δεύτερη αναγνώριση της Ελένης από τον Μενέλαο συμβάλλει η εμφάνιση του Αγγελιαφόρου Α΄ και η πληροφορία που φέρνει στον Μενέλαο ότι το είδωλο της Ελένης εξαφανίστηκε. Μετά την αναγνώριση αναφύεται έντονο το πρόβλημα της σωτηρίας του Μενέλαου, η λύση του οποίου συναντά δύο εμπόδια: τη Θεονόη και τον Θεοκλύμενο.

Σημαντικός παράγοντας εξέλιξης του μύθου είναι η απόφαση της Θεονόης να βοηθήσει την Ελένη, αφού επιτρέπει στην ηρωίδα μας να εφαρμόσει ελεύθερα το σχέδιο απόδρασης, το οποίο στηρίζεται στην εξαπάτηση του Θεοκλύμενου, που αποτελεί και το τελευταίο εμπόδιο.

Καταληκτικά, η εμφάνιση των Διοσκούρων ως από μηχανής θεών κατευνάζει τον θυμό του Θεοκλύμενου, κάμπει την αντίδρασή του και οδηγεί στη λύση του δράματος.